บทที่ 7
ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งกับอายุและการศึกษา

จากบทที่ 6 ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งกับลักษณะทางสังคมของผู้พูด พบว่าอายุและการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้คำศัพท์ของผู้พูด โดยเมื่อทำการวิเคราะห์พบว่า ผู้บอกภาษาที่มีอายุมากจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่าผู้บอกภาษาที่มีอายุน้อย และเมื่อทดสอบทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่ามีความสัมพันธ์กันจริงระหว่างการเลือกใช้คำศัพท์กับลักษณะทางสังคมของผู้พูด จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะมีการพิจารณาว่าตัวแปรสังคม ระหว่างอายุกับการศึกษา ตัวแปรใดที่เป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำศัพท์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าตัวแปรใดที่ทำให้เกิดการแปรของการเลือกใช้คำศัพท์ ซึ่งจะนำมาช่วยในการอธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้ศัพท์กับลักษณะทางสังคม ในการศึกษาผู้วิจัยนำตัวแปรอายุและการศึกษามาวิเคราะห์ร่วมกันเกี่ยวกับการเลือกใช้ศัพท์ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งและคำศัพท์ไทยมาตรฐานเมื่อควบคุมตัวแปรอายุจำแนกตามการศึกษาทุกระดับ พบว่ามีกลุ่มย่อยเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

7.1 การเลือกใช้ศัพท์จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

การเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ จำแนกตามตัวแปรการศึกษาทุกระดับ ได้กลุ่มย่อยเปรียบเทียบ ดังนี้

1. อายุ 15-25 ปี
   - การศึกษาต่ำกว่า ป.5[1]
   - การศึกษา ป.5-ม.3
   - การศึกษา ม.ปลาย
2. อายุ 30-40 ปี
   - การศึกษาต่ำกว่า ป.5
   - การศึกษา ป.5-ม.3
   - การศึกษา ม.ปลาย

---

[1] กลุ่มอายุ 15-25 ปีไม่พบผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า ป.5 (ดูรายละเอียด 5.1)

3. อายุ 45-55 ปี

- การศึกษาต่ำกว่า ป.5
- การศึกษา ป.5-ม.3[2]
- การศึกษา ม.ปลาย

จากการนำข้อมูลการเลือกใช้ศัพท์เมื่อควบคุมตัวแปรอายุมาแยกตามการศึกษาพบว่า กลุ่มการศึกษาต่ำจะเป็นกลุ่มที่เลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูงเสมอไม่ว่าจะอายุเท่าใด (ดูตารางที่ 11) โดยกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่า ป.5 เป็นกลุ่มที่เลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากที่สุด รองลงมาได้แก่กลุ่มการศึกษา ป.5-ม.3 และกลุ่มที่มีการศึกษา ม.ปลายจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งน้อยที่สุด (ดูภาพที่ 10) และเมื่อเปรียบเทียบดูผลการวิเคราะห์ที่ได้ในบทที่ 6 ก็มีลักษณะเหมือนกันคือ กลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่าจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูง

นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ให้ละเอียดลงไปอีกโดยพิจารณาความถี่ในการใช้ศัพท์ลาวครั่งเทียบกับศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่า ป.5 จะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่าคำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐาน ในขณะที่กลุ่มการศึกษา ป.5-ม.3 และกลุ่ม ม.ปลาย เลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งน้อยกว่า จะเห็นได้ว่าอิทธิพลทางด้านการศึกษาเข้ามามีบทบาทต่อการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั่ง โดยผู้ที่มีการศึกษาสูงจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งน้อยกว่าศัพท์ไทยมาตรฐานเสมอไม่ว่าจะอายุเท่าใดก็ตาม

---

[2] กลุ่มอายุ 45-55 ปีไม่พบผู้ที่มีการศึกษา ป.5-ม.3 (ดูรายละเอียด 5.1)

ตารางที่ 11 การเลือกใช้ศัพท์จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

ตัวแปรสังคม / ศัพท์ที่เลือกใช้	อายุ 15-25 ปี						อายุ 30-40 ปี						อายุ 45-55 ปี					
	ต่ำกว่าป.5		ป.5-ม.3		ม.ปลาย		ต่ำกว่าป.5		ป.5-ม.3		ม.ปลาย		ต่ำกว่าป.5		ป.5-ม.3		ม.ปลาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลาวครั่ง			86	21.08	37	10.89	203	54.28	156	45.88	143	42.06	231	61.76			145	42.65
ไทยมาตรฐาน			322	78.92	303	89.11	171	45.72	184	54.12	197	57.94	143	38.24			195	57.35
รวม			408	100	340	100	374	100	340	100	340	100	374	100			340	100

$x^2 = 14, p < 0.01$ df = 1 $x^2 = 11.27, p < 0.01$ df = 2 $x^2 = 26.10, p < 0.01$ df = 1

ภาพที่ 10 ร้อยละของการเลือกใช้ศัพท์จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

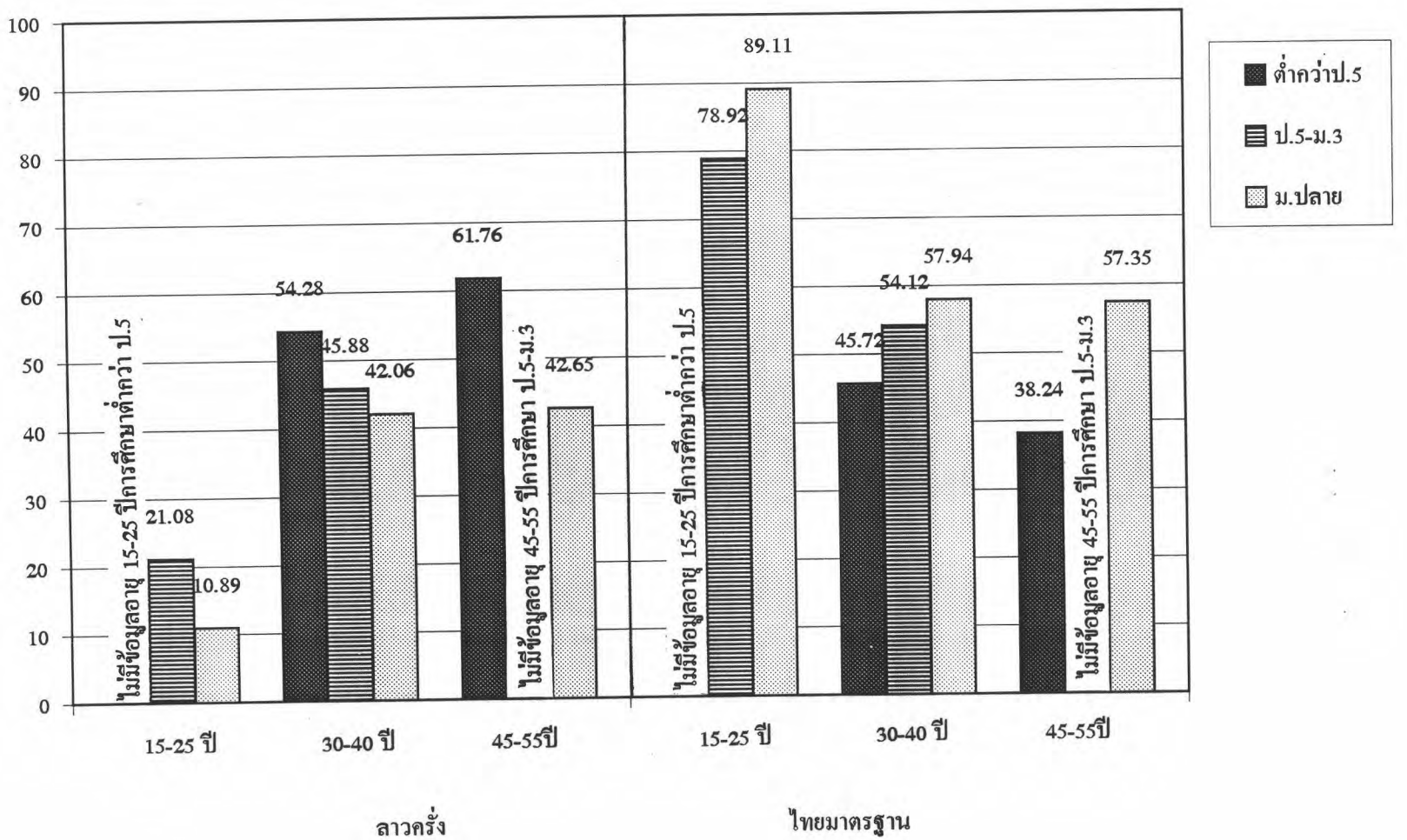

7.2 การเลือกใช้ศัพท์จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลการเลือกใช้ศัพท์เมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา มาแยกตามตัวแปรอายุ ได้กลุ่มย่อยเปรียบเทียบ ดังนี้

1. การศึกษาต่ำกว่า ป.5
   - อายุ 15-25 ปี[3]
   - อายุ 30-40 ปี
   - อายุ 45-55 ปี
2. การศึกษา ป.5-ม.3
   - อายุ 15-25 ปี
   - อายุ 30-40 ปี
   - อายุ 45-55 ปี[4]
3. การศึกษา ม.ปลาย
   - อายุ 15-25 ปี
   - อายุ 30-40 ปี
   - อายุ 45-55 ปี

เพื่อที่จะศึกษาว่า อายุและการศึกษา ตัวแปรใดที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่ง ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลการเลือกใช้ศัพท์เมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษาจำแนกตามอายุมาวิเคราะห์ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ที่ได้พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 30-40 ปี และ 45-55 ปีจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่ากลุ่มที่มีอายุ 15-25 ปีเสมอ (ดูตารางที่ 12) โดยผู้ที่มีอายุ 45-55 ปีจะเป็นกลุ่มที่เลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากที่สุดไม่ว่าจะมีการศึกษาระดับใดก็ตาม รองลงมาคือกลุ่มวัยกลางคนหรือผู้ที่มีอายุ 30-40 ปี ส่วนกลุ่มที่มีอายุน้อยที่สุดในประชากรที่ศึกษาจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั่งน้อยที่สุด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบดูพบว่าในกลุ่มอายุ15-25ปีจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งน้อยกว่ากลุ่มที่มีอายุ 30-40 ปีและ 45-55ปีเสมอ ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ที่ได้มีความสอดคล้องกับบทที่ 6 เกี่ยวกับการเลือกใช้ศัพท์คือผู้ที่มีอายุ 45-55 ปี จะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่าผู้ที่มีอายุ 15-25 ปี

และเมื่อได้พิจารณาให้ละเอียดลงไปถึงความถี่ของการใช้ศัพท์ลาวครั่งและศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน พบว่ากลุ่มที่มีอายุ 45-55 ปีจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่าคำศัพท์ที่ยืมมา

---

[3] กลุ่มการศึกษาต่ำกว่า ป.5 ไม่พบผู้ที่มีอายุ 15-25 ปี (ดูรายละเอียด 5.1)

[4] กลุ่มการศึกษา ป.5-ม.3 ไม่พบผู้ที่มีอายุ 45-55 ปี (ดูรายละเอียด 5.1)

จากภาษาไทยมาตรฐานเฉพาะกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ ส่วนในกลุ่มที่มีการศึกษา ม.ปลายพบว่าเลือกใช้ศัพท์ลาวครั่งน้อยกว่าศัพท์ไทยมาตรฐาน ดังนั้นจะเห็นว่าตัวแปรการศึกษาเข้ามามีบทบาททำให้เกิดการแปรของการเลือกใช้ศัพท์ รวมทั้งในกลุ่มอายุ 30-40 ปี ก็เป็นเช่นเดียวกันคือจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่าศัพท์ไทยมาตรฐานในกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ และเลือกใช้ศัพท์ไทยมาตรฐานมากกว่าเมื่อมีการศึกษาสูง (ดูภาพที่ 11) ทั้งนี้จะเห็นว่าการศึกษาเข้ามามีบทบาทในการเลือกใช้คำศัพท์มากกว่าตัวแปรอายุ จึงอาจกล่าวได้ว่าในการเลือกใช้ศัพท์ท้องถิ่นหรือศัพท์มาตรฐานนั้นการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญกว่าอายุ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ตรงข้ามกับความใกล้ชิดชุมชน ซึ่งพบว่าได้รับอิทธิพลจากอายุมากกว่าการศึกษา (ดูบทที่ 5)

ตารางที่ 12 การเลือกใช้ศัพท์จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

ตัวแปรสังคม / ศัพท์ที่เลือกใช้	การศึกษาต่ำกว่าป.5						การศึกษาป.5-ม.3						การศึกษาม.ปลาย					
	อายุ15-25ปี		อายุ30-40ปี		อายุ45-55ปี		อายุ15-25ปี		อายุ30-40ปี		อายุ45-55ปี		อายุ15-25ปี		อายุ30-40ปี		อายุ45-55ปี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลาวครั่ง			203	54.28	231	61.76	86	21.08	156	45.88			37	10.89	143	42.06	145	42.65
ไทยมาตรฐาน			171	45.72	143	38.24	322	78.92	184	54.12			303	89.11	197	57.94	195	57.35
รวม			374	100	374	100	408	100	340	100			340	100	340	100	340	100

$x^2 = 4.30, p < 0.05$ df = 1 $x^2 = 51.98, p < 0.01$ df = 1 $x^2 = 103.42, p < 0.01$ df = 2

ภาพที่ 11 ร้อยละของการเลือกใช้ศัพท์จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมการศึกษา

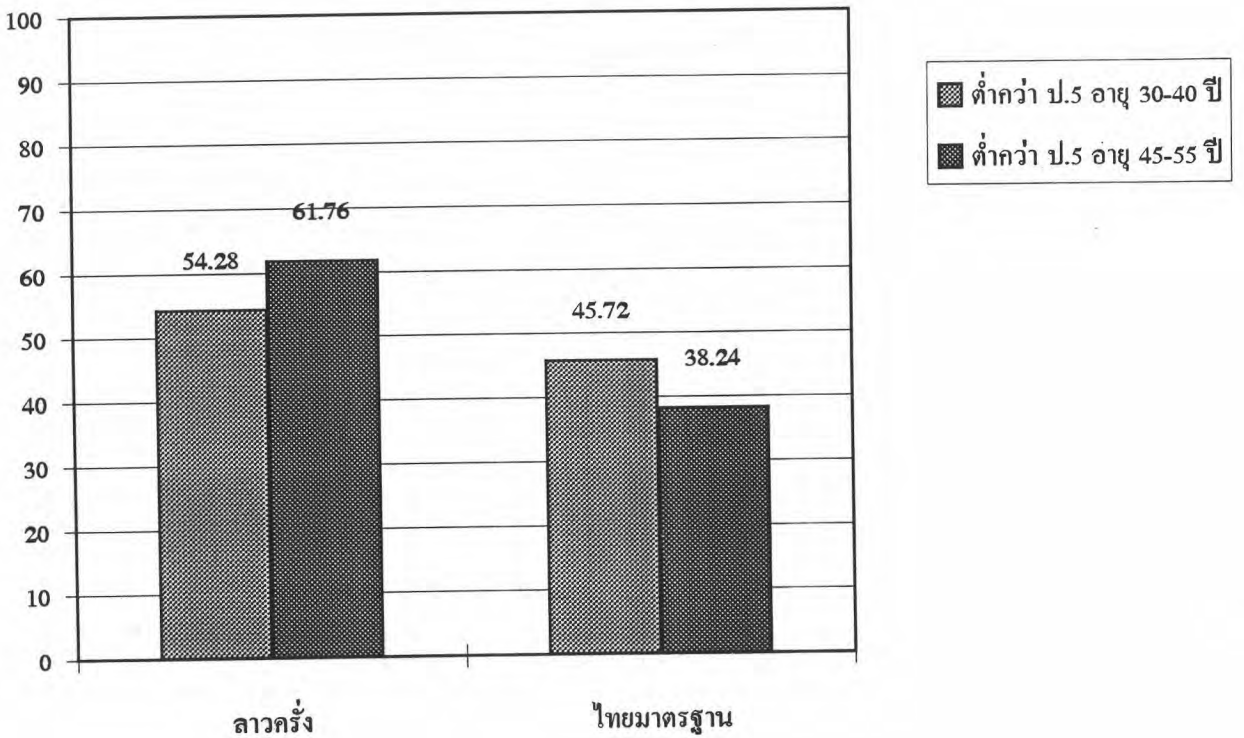

7.3 สรุป

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวกับการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั่งเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ และการเลือกใช้ศัพท์เมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา พบว่าเมื่อนำตัวแปรสังคมคืออายุและการศึกษามาวิเคราะห์ร่วมกัน โดยควบคุมอีกตัวแปรหนึ่งเกี่ยวกับการเลือกใช้ศัพท์ของผู้พูด ได้ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. การเลือกใช้ศัพท์จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ พบว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำเป็นกลุ่มที่เลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูงเสมอไม่ว่าจะอายุเท่าใดก็ตาม รวมทั้งเป็นกลุ่มที่เลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากที่สุดในแต่ละอายุ จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ได้รับการศึกษาน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ทำให้กลุ่มการศึกษาต่ำนี้ไม่ได้รับอิทธิพลของภาษาไทยมาตรฐานซึ่งใช้เป็นสื่อในการเรียน ดังนั้นกลุ่มนี้จึงเป็นกลุ่มที่เลือกใช้ศัพท์ลาวครั่งมากกว่ากลุ่มอื่น และผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้ยังคงอาศัยอยู่ในชุมชน อีกทั้งยังมีการติดต่อกับคนในชุมชนสม่ำเสมอ จึงมีโอกาสได้ใช้ภาษาท้องถิ่นของตนเอง อย่างไรก็ดีกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่า ป.5 ก็ยังคงใช้ศัพท์ลาวครั่งมากกว่าศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ได้รับการศึกษาภายในชุมชน จึงเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่าศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐาน ส่วนในกลุ่มที่มีการศึกษา ป.5-ม.3 และกลุ่ม ม.ปลายจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งน้อยกว่าศัพท์ไทยมาตรฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะทั้งสองกลุ่มได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งใช้ภาษาไทยมาตรฐานเป็นสื่อในการเรียนการสอน ทำให้เลือกใช้ศัพท์ลาวครั่งน้อยกว่าศัพท์ไทยมาตรฐาน จากผลการวิเคราะห์นี้จะช่วยยืนยันว่าตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการแปรของการเลือกใช้ศัพท์ คือตัวแปรการศึกษา และยังสนับสนุนสมมติฐานที่ว่า ผู้ที่มีการศึกษาต่ำจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง รวมทั้งเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่าศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐาน

2. การเลือกใช้ศัพท์จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา ผลการวิเคราะห์ที่ได้พบว่า กลุ่มอายุ 15-25 ปีเป็นกลุ่มที่เลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น โดยกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐานที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ดังที่กล่าวมาแล้วจึงทำให้กลุ่มการศึกษานี้เลือกใช้ศัพท์ลาวครั่งน้อยกว่าศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐาน อีกทั้งกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะไม่ใช้ภาษาลาวครั่งในการติดต่อสื่อสารกัน

และเมื่อวิเคราะห์ดูในกลุ่มอายุ 30-40 ปีพบว่าผลการวิเคราะห์ที่ได้มีความแตกต่างออกไปคือ กลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่า ป.5 จะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่าศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐาน ในขณะที่กลุ่มอายุเดียวกันนี้ซึ่งมีการศึกษา ม.ปลาย เลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่ง

น้อยกว่าศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งผลที่ได้ขัดแย้งกับการเลือกใช้ศัพท์กับอายุของผู้พูด เพราะผู้ที่มีอายุ 30-40 ปีจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั่งน้อยกว่าศัพท์ไทยมาตรฐาน (ดูรายละเอียดใน 6.3) รวมทั้งเมื่อดูผลการวิเคราะห์ในกลุ่มอายุ 45-55ปีก็จะเห็นว่า มีลักษณะเดียวกันคือผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าจะเลือกใช้ศัพท์ลาวครั่งมากกว่าศัพท์ไทยมาตรฐาน โดยที่ผู้ที่มีการศึกษาม.ปลายเลือกใช้ศัพท์ไทยมาตรฐานมากกว่าศัพท์ลาวครั่ง แต่เมื่อเปรียบเทียบดูการศึกษาของผู้ที่มีอายุเดียวกัน ก็จะเห็นว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำจะใช้ศัพท์ลาวครั่งมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าผู้พูดจะมีอายุเท่าใดก็ตามหากเป็นผู้ที่มีการศึกษาต่ำจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง ทั้งนี้สามารถสรุปได้ว่าการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดการแปรของการเลือกใช้ศัพท์มากกว่าอายุ

จากผลการวิเคราะห์ที่เสนอไปนั้น จะเห็นว่าการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการแปรของการเลือกใช้ศัพท์ ทั้งนี้อาจดูได้จากกลุ่มการศึกษาเมื่อควบคุมอายุ ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่า จะเป็นกลุ่มที่มีการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าเสมอเมื่อเปรียบเทียบดูในทุกกลุ่มอายุ ซึ่งทำให้สรุปได้ว่าการศึกษาเป็นตัวแปรที่ทำให้มีการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งและคำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐานแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าจะเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า และเลือกใช้คำศัพท์ไทยมาตรฐานมากกว่า เนื่องจากการได้รับการศึกษาที่ใช้ภาษาไทยมาตรฐานเป็นสื่อในการเรียน ทำให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ ว่ามีการใช้คำศัพท์ลาวครั่งน้อยลง และใช้ศัพท์ไทยมาตรฐานมากขึ้น นอกจากนี้อิทธิพลของสื่อต่าง ๆ และความเจริญก้าวหน้าที่เข้ามาในชุมชน รวมทั้งการที่ต้องติดต่อสื่อสารกับคนภายนอกชุมชนมากขึ้น อาจทำให้เกิดการเลือกใช้คำศัพท์ลาวครั่งน้อยกว่าคำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐาน